

De linkerbloem vertoonde echter vier stempels en had dan ook een vierhoekig vruchtbeginsel,

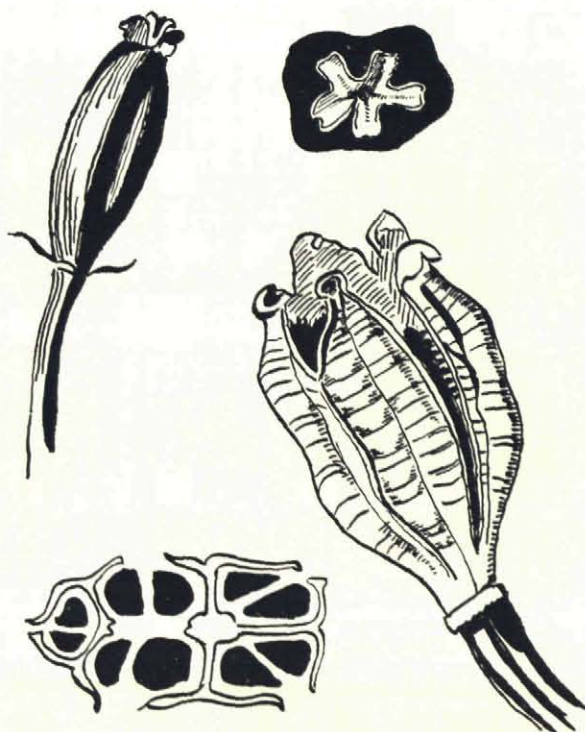

Fig. 2. Vruchtbeginsel en vrucht.

Links boven: vruchtbeginsel met vijf stempels;

Rechts boven: dwarse doorsnede onder in doosvrucht;

Rechts onder: gedeeltelijk opengesprongen, vijfklep-

pige doosvrucht;

Links onder: deze laatste op dwarse doorsnede; de eigenaardige ligging der zaadlijsten is duidelijk zichtbaar.

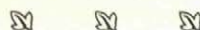
Gorinchem.

terwijl op het alleenstaande vruchtbeginsel, dat zich dus op den „hoofdstengel” bevond, vijf stempels gelegen waren en het vijfhoekig was. Na eenigen tijd, waarbij de plant in water stond, ontwikkelde zich slechts een der vier vruchtbeginsels zich en wel die met de vijf stempels. De drie overige bleven klein en verschrompelden. De ongeveer op ware grootte afgebeelde teekeningen geven den toestand op verschillende stadia weer. De opengesprongen, vijfhoekige doosvrucht, vertoonde ook vijf zaadlijsten, wier onderlinge ligging uit de dwarse doorsnede blijkt. Er is dus wel een as aanwezig, doch hieraan zitten, evenals bij een normaal vruchtbeginsel of een normale doosvrucht, slechts drie zaadlijsten, terwijl de twee overige, onderling verbonden, meer terzijde gelegen zijn. De doosvrucht sprong dus ook met vijf kleppen open.

Ik ben mij ervan bewust, dat dit artikel niets anders dan eenige morphologische bijzonderheden van deze afwijkende tulp bevat, maar niet in staat om er dieper op in te gaan, aangezien verdere hulpbronnen mij geheel ontbreken. De vraag, of dit verschijnsel zich bij de tulpen meer voordoet, kan ik dus niet beantwoorden. Zelf had ik het nog nooit eerder waargenomen en het leek mij interessant genoeg om even te vermelden.

Mocht een der collega's of andere lezers mij hierover nog iets kunnen mededeelen, dan houd ik mij gaarne aanbevolen.

Dr. J. C. VAN DER STEEN.

WIE HAD ER NU GELIJK?

De natuurbeschermingsgedachte begint ontegenzegglijk veld te winnen. Dat beteekent natuurlijk niet, dat daarmee de wenschen der natuurvrienden grootendeels vervuld zouden zijn. Integendeel, wij staan aan het begin van den strijd. Alom dreigt nog vernietiging van schoonheid en uitroeiing van soorten. Maar anderzijds mag het toch tot verheugenis stemmen, dat men in beschaafde kringen de strijders van Heerengracht 540 en hun volgelingen niet meer voor half aanziet.

Naar mijn bescheiden meening worden in 't bijzonder in den laatsten tijd de verbreiders der natuurbeschermingsidee door de feiten volkomen in het gelijk gesteld, meer dan ze zelf voor eenige jaren konden vermoeden.

Het is nog niet zoo heel lang geleden, dat men niet in een trein of tram door Drente of Gelderland kon reizen, of zoodra kwam niet hier of daar een lapje heideveld in het gezicht, of een der reizigers slaakte de verzuchting, dat die wildernis maar gauw ontgonnen moest worden. Het is nog niet zoo heel lang geleden, dat leiders van ontginningsondernemingen zich gaarne lieten aanleunen zoo iets van redders der menschheid te zijn. Het is nog niet zoo heel lang geleden, dat iemand, die tegen al die ontginning, om welke reden dan ook, zijn stem verhief, met een vernietigenden blik tot zwijgen werd gebracht.

Cultuurgrond en nog eens cultuurgrond moest er bij komen. Schreven nog niet voor weinige jaren meerdere landbouwbladen ongeveer gelijktijdig, dat alle ontginning en de droogmakerij der Zuiderzee erbij niet konden voorzien in de behoefte!

En die menschen, die zeurden over behoud van mooie landschapjes, over plantjes en vogeltjes! Een troepje sentimenteele dreamers! Neen dan die practische practijkmensen (waaronder dan natuurlijk vele theoretici). Schreef zelfs niet een hooggeleerde nog niet zoo heel lang geleden, dat het toch niet aanging om als natuurmonumenten, wat volgens dien hooggeleerde geen natuurmonumenten waren, zooveel oppervlakte aan de cultuur te onttrekken?

Ontginning en opruiming van al onzen woesten grond was volgens de vele economische tinnegiers de panacee voor alle kwalen der menschheid. En thans zitten we in de crisis. Niemand kan precies de oorzaak noemen, niemand weet de geneeswijze, niemand ziet het eind. Maar wat ons telkens verzekerd wordt, is, dat er van alles teveel is.

Er zijn te veel tropische producten, waarom men ze in zee werpt of verbrandt, er is te veel koren, waarom men het verstookt, er zijn te veel tuinbouwproducten, waarom men ze op den vuilnishoop gooit. De nakoorts van de „ontginningsziekte” doet zich gevoelen.

Want niet alleen in ons land, maar over de geheele wereld is de strijd tegen de oorspronkelijke natuur „met succes” gestreden. Zooals onze heidevelden verdwenen, zoo verdwenen de Hongaarsche poezta's, zooals Rusland huishield onder zijn pelsdieren en groote herbivoren, zoo breidde zich overal, in de tropen, zoowel als in de gematigde luchtstreek, de „cultuur” uit ten koste van de natuur.

En al durf ik nu niet beweren, dat de crisis door deze dolzinnige natuurbestrijding ontstaan is, gelet op de uitlatingen van diverse meer of min geleerde heeren, komt men toch tot de conclusie, dat het beter ware, als van alles wat minder was geproduceerd, m.a.w. als men wat minder ontgonnen, „ontsloten” of uitgeroeid had. Het geeft tenminste een eigenaardige gewaarwording, als je op een vergadering een spreker hoort uitroepen: „Gelukkig is in Frankrijk de tarweoogst mislukt!” Dan denk je bij je zelf: „Was voor dit poover resultaat nu noodig, dat onze liefste plekjes werden drooggelegd, onze zeldzame vogels in hun voortbestaan bedreigd, was het daarvoor noodig natuurvrienden tot financiële offers te dwingen, om hier en daar nog wat te redden; was het daarvoor noodig de „belangelooze” (was de tegenpartij dat ook steeds?) voorvechters van het behoud van fauna en flora in een verkeerd daglicht te stellen? Waren die natuurbeschermingsmaniakken zulke dwaze idealisten en hadden de ontginners en uitroeiers het dan zoo bij 't goede eind?”

De natuurbeschermingsgedachte begint ontegenzegglijk veld te winnen. Van den Plantenziektenkundigen Dienst ontvingen wij een vlugschrift, waarin ons trof de opmerking, dat onderzoekingen der laatste jaren geleerd hebben, dat het onderscheid tusschen schadelijke en nuttige vogels niet wel valt te maken. Deze opmerking verheugt ons zeer, maar wij meenen toch, dat van biologische zijde al voor lange jaren het zelfde is bewoord. En sterker nog, is men in „onze kringen” het er al niet lang over eens, dat de scheiding in nuttig en schadelijk niet alleen ten opzichte van de vogels, maar ook ten opzichte van meerdere(zoo niet alle) diergroepen onlogisch is? Is dit onderwerp niet een punt van bespreking geweest op den laatsten Monumentendag in Gronin-

gen? Maar veel sterker nog: In het jaar 1911 is op een te Bazel gehouden congres van vakleeraren reeds besloten het onderscheid tusschen nuttige en schadelijke dieren volledig „aus zu merzen” (Zie S. von Brunies — Der Schweizerische Nationalpark).

Wie had er nu gelijk? Gelijk had onze onvergetelijke Bolleman van der Veen, voor wien het nageslacht hopelijk nog eens een standbeeld oprichte (waarmee ik anderen natuurbeschermingsvoortrekkers volstrekt niet te kort wil doen), toen hij pleitte voor een leerstoel in natuurbescherming. Hadden de beschaafde landen die gehad aan hun landbouwhoogescholen, misschien hadden we dan nu wat minder diep in het economisch moeras gezeten. Een moeras, dat onze ontginners en ontwateraars nu maar eens moeten droogleggen, waarbij ze kunnen rekenen op den volledige steun van . . . . . die onnoozele natuurbeschermers!

J. H. DE BOER.

JAARVERSLAG 1930/1931 VAN HET „RINGSTATION WASSENAAR”.

Inleiding.

In 1927 werd door eenige vogelkundigen te den Haag besloten geregeld vogeltrekwaarnemingen te doen en ook het ringen van kleine vogels, wier trekwegen en trekgewoonten nog zeer onvolledig bekend zijn, ter hand te nemen. Het meest geschikte punt daartoe leek een sedert enkele jaren in onbruik geraakte vinkenbaan, te Wassenaar op het terrein der Haagsche Duinwaterleiding gelegen.

Na van verschillende bevoegde zijden adhaesiebetuigingen en subsidietoezeggingen ontvangen en de noodige vergunningen van de betrokken autoriteiten verkregen te hebben, kon ook met den steeds nog in zijn hutje wonenden ouden vinker een overeenkomst aangegaan worden en zoo werd op den 18den October 1927 met dit bedrijf een aanvang gemaakt.

Hiertoe bevond zich in de vroege morgenuren, dus in het optimum van den trektijd der vogels, steeds een medewerker ter plaatse in het duin, om zijn bevindingen omtrent trek, weersgesteldheid enz. vast te leggen en de gevangen vogels te ringen en direct weer te bevrijden. Ringnummer, vogelsoort zoowel als sexe (indien mogelijk) en datum werden op bepaalde ringlijsten genoteerd. Deze ringlijsten alsmede de ringen zelf werden ons welwillend verstrekt door Prof. Dr. E. D. van Oort, Directeur van 's Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden, aan wien ook weer de ingevulde lijsten werden toegezonden.

De trekwaarnemingen werden in een journaal bijeengehouden en aan het eind van het seizoen tot jaarverslagen verwerkt.

Drie dezer verslagen n.l. die van '27/28, '28/29 en '29/30 zijn in „Ardea” verschenen en wel resp. in Jaarg. 18, 1929, 1—2, 19, 1930, 1—2 en 20, 1931, 1—2, terwijl als bijzondere publicaties nog verschenen: „Beitrag zur Kenntnis des Herbstzuges des Erlenzeisigs”, der Vogelzug, 2, 1931, en „Ruim 4000 spreeuwen geringd”, Orgaan Club van Nederl. Vogelk., 4, 1931, 1¹⁾.

Geschiedden de vangsten en waarnemingen eerst op kleine schaal, langzamerhand kon door grootere medewerking meer tijd hieraan besteed worden, zoodat de waarnemingen vollediger en de vangsten grooter werden.

Het is wellicht niet ondienstig hieronder eenige cijfers te laten volgen:

1) Zie ook De Lev. Nat., 36, 1931, 8, waarin op p. 254 onder de Korte Mededeelingen hier- van wordt gewag gemaakt als van een resultaat bereikt door de Club van Haagsche Trekwaarnemers. Alhoewel verscheidene leden dezer Club enthousiast hun medewerking verleenden moeten initiatief en organisatie geheel worden toegeschreven aan het Ringstation Wassenaar.